

kunde vises den afbøde Embedsmands Minde den Gæder, at vi gaa ind paa et Forslag af den Natur. Forslagene under Nr. 51, 52 og 53 skal jeg begrunde ved at henvise til de vedkommende Steder i Betænkningen. Forslagene under Nr. 54 og 55 skal jeg heller ikke udtale mig om, da jeg har en Formodning om, at den høitæredede Minister ikke vil have Noget imod Udvalgets Underendringsforslag under Nr. 55 til hans eget Forslag under Nr. 54, og saaledes en yderligere Dmtale af Sagen vil være uformoden. Udvalget har ved en Anmærkning i Betænkningen udtalt, at det, da man tror, at disse Skoler have bestaaet saalænge og ere i en anerkendt Virksomhed, at naar den meget ærede Minister lige overfor disse Skoler fastholder sit Forlangende om at faae en aarlig Beretning om, hvorvidt de have bevaret deres nuværende Karakter og vedblivende ere gaaede i den Retning, de hidtil ere gaaede, har da ikke skal forlange et fornyet Andragende hvert Aar om at optage den fornødne Bevilling herom paa Finantsloven. Dette er en Udtalelse, som gaar i en Retning, som jeg ligeledes antager, at den ærede Minister i og for sig vil være tilfreds med. Jeg tillader mig at tage Forslaget under Nr. 60, inden jeg gaar over til den mellemliggende Række af Endringsforslag, der angaar Theatret. Der forlanges under Konto VI. A. 2. en Sum af 2,000 Kroner til, saaledes som det nærmere oplyses i en Anmærkning til Finantslovsforslaget og i et Bilag, der er aftrykt i Betænkningen, Anskaffelsen navnlig af et naturhistorisk Apparat til Brug ved Undervisningen, bestaaende af gode Billeder af Naturgjenstande med vedføjet populær Text; hvorhos der er hentydet til, at man ønsker et Bidrag fremdeles i en Række af Aar, for at Bærket kan naae en vis Afslutning og saaledes faae en større Betydning for det Diemed, man tilsigter dermed. Med Hensyn til dette enkelte Spørgsmaal nævner Udvalget ikke nogen Tvivl om, at det i og for sig er et nyttigt Diemed, men hvorvidt den ærede Minister ved nærmere Overveielse af Spørgsmaalet, saaledes som det nu freintræder som nyt, vil finde, at det hele Beløb skal anvendes dertil eller ei, ønsker man at give den ærede Minister frie Hænder over, og dernæst ønsker man, at den meget ærede Minister ligeledes tager under Overveielse, forsaavidt man gaar ind paa at skaffe et saadant Apparat til Brug ved Undervisningen, om det ikke, hvad der efter Udvalgets Mening er Tilfældet, paa flere andre Punkter er stor Trang til bedre Undervisningsapparater baade med Hensyn til de mathematiske og historiske Fag, og om man ikke ved en helbig Benyttelse af de Kræfter, der dertil kunne findes, vil kunne vinde et gavnligt Middel til Fremme af Undervisningen, navnlig i Almuefolen. Det er en Selvfølge, at man ikke kan vente, at det skal komme frem paa eengang, da det let ved at søges fremmet paa en kunstig Maade kan blive

ufundt; men forsaavidt man vil tænke derpaa og søge at træffe Kræfter, der due noget, dertil, bør man gjøre det paa den Maade, at disse Kræfter kunne se, at man er villig til at støtte dem i deres Virksomhed. I Henshold til disse Betragtninger har Udvalget derfor troet at burde foreslaa istedetfor denne Forhøielse af den paagældende Konto "Anskaffelse af Læremidler navnlig for Almuefoler" en ny Post opført under Sorø Akademi og at blive for det følgende Aar ved de 2000 Kr., medens det imidlertid er en Selvfølge, at skal Diemedet udføres i nogen omfattende Grad, vil et saadant Beløb — det maa staa klart baade for Udvalget og Thinget — paa ingen Maade være tilstrækkeligt. Angaaende Forslaget selv ligger der imidlertid fra Udvalgets Side Intet antydte om, at Bevillingsmyndigheden i en vis Række af Aar vil bevilge et bestemt Beløb til det Diemed, der her er Tale om; og i den Anledning har Udvalget i sin Betænkning udtalt sig derhen, at dette selvsølgelig vil bero paa Bevillingsmyndighedens og Regjeringens Overveielse og Overenskomst til enhver Tid, ligesom navnlig ogsaa paa den Maade, hvorpaa Sagen bliver sat iværk. — Jeg kommer nu til Endringsforslagene, vedrørende Theatret. Endringsforslaget under Nr. 56 er stillet af Udvalgets Flertal, og Endringsforslaget under Nr. 57 af Udvalgets Mindretal; de angaa blot Lyden til Bevillingen for det kongelige Theater. Begge Forslagene, altsaa hele Finantsudvalget, ere enige i, som det fremgaar af Betænkningen under Nr. 112, at man ikke, som det tidligere har været Tilfældet i de sidste 5 Aar, vil give et Bidrag under den Form, at det bliver ligesom et Løfte paa Fremtiden, idet her forlanges et femaarigt Tilskud af saa og saameget, men at man forandrer dette til Bidrag eller Bevilling for det paagældende Finantsaar. Den Forskjel, der altsaa er i disse to Endringsforslag, imellem Flertallet og Mindretallet, er kun, at medens Flertallet ikke har Sorø Akademi i sit Forslag, findes det derimod i Mindretallets. Mindretallet formener, hvad nærmere vil blive fremhævet af det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds (Cavenuius), at det er rigtig fremdeles af yde det Tilskud, der bevilges Theatret, af Sorø Akademis Midler, hvorimod Flertallet har udtalt sig for at udløse Theatret efterhånden — det vil vare længe, selv om Flertallets Forslag vedtages — fra enhver Forbindelse med Sorø Akademi, for at Theatret, selv om det skal vedblive at være under Staten, kan blive en egen Institution, uden at støttes fra Sorø, saa at man tydelig kan se, hvilke Offre det kan kræve fra Statens Side. Imod denne Betragtning reises der naturligvis fra Mindretallets Side forskellige Indvendinger, som f. Ex. Hensynet til Holbergs Minde og forskjellige andre, som kunde have deres Værd; men jeg tror alligevel, at Flertallets Betragtning er korrekt. Det er jo nemlig,